

شناخت ویژگیهای حس تعلق به مکان در محیط های مسکونی

فاطمه فوشانی^۱، فریبرز دولت آبادی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، گروه معماری، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد

اسلامی، تهران، ایران، fateme_fooshani@yahoo.com

۲- استادیار و عضو هیئت علمی گروه معماری، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران،

ایران، F.dolatabadi@wita.ac.ir

چکیده

یکی از اهداف آرمانی طراحان و معماران و برنامه ریزان شهری خلق رابطه ای متناسب بین انسان ها و محیط پیرامون آنها است. برای رسیدن به این هدف آنها باید شناخت درست و کالبدی از رفتار انسان و روابط آن در محیط های متفاوت داشته باشند، به صورتی که پیوند فرد و مکان را محکم تر سازند. خانه های کنونی با توجه به ویژگیهای زندگی امروزه، قابلیت پاسخگویی به بسیاری از نیازهای انسان ایرانی را ندارند. علیرغم گسترش روز افزون جوامع بشری کنونی و گرایش بیشتر به معماری مدرن که باعث پیشرفت های عمده تکنولوژی در ابعاد مختلف شده باعث به وجود آمدن آسیب های روحی در اکثر شهروندان شده است. امروزه اکثر شهرنشینان در فضاهایی آلوده، ناهماهنگ و ناهنجار که به دلیل عدم شناخت و برنامه ریزی صحیح ایجاد شده، گرفتار آمده اند. به طوری که در بخشی از نواحی شهری، انسان با مناظر ناهماهنگ، بسترهای خشن و بی روح مواجه است به صورتی که به نظر می رسد که رهایی از دست آنان میسر نیست. شهری که دارای اغتشاشات کالبدی و روانی در عرصه طراحی باشد، بجای حس ماندن و دعوت کنندگی، حس طرد شدن از محیط را در فرد به وجود می آورد. از این رو صاحب نظران معتقدند یکی از راه حل های برون رفت از این معضل و به ویژه در مورد فضاهای مسکونی ایجاد حس تعلق به مکان است. در اینجا ضرورت شناخت حس تعلق به مکان آشکار می شود. از اینرو باید درصدد یافتن راه های ایجاد حس تعلق به مکان بود که از عوامل ارتقاء کیفیت زندگی در مجتمع های مسکونی است. زیرا بدون آن مسکن توانایی برطرف کردن نیازهای روانی افراد را ندارد. مقاله حاضر مستخرج از پایان نامه با عنوان ارتقاء کیفیت زندگی در مجتمع های مسکونی از طریق ایجاد حس تعلق به مکان (نمونه موردی طراحی مجتمع مسکونی در منطقه ۲۲ تهران) است.

کلمات کلیدی: خانه، حس تعلق به مکان، شهر، کیفیت زندگی، مسکن، امروزه، انسان، حس ماندن، نیازهای روانی، معضل